

Matr.nr. 50 / 50-a - Gård uden navn

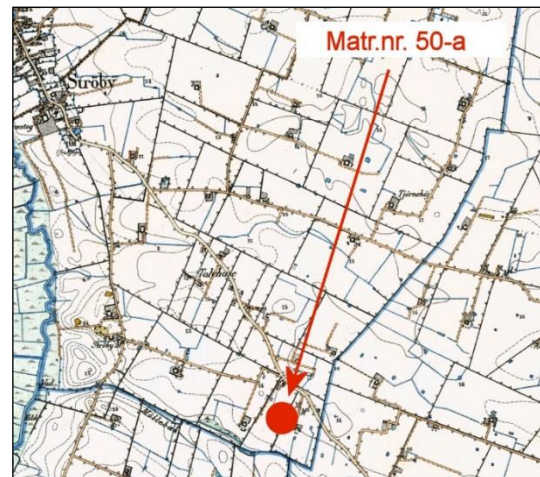
Ved udskiftningen i 1797 fik gården et jordtilliggende på 815.610 Alen² (svarende til ca. 58 Td. Land).

Gården, der før havde tilhørt Søholm/Gjorslev Gods, var nu ejet af Clemens Bondesen. Se note herunder.

Omkring 1835 blev gården opdelt i 2 'halv-gårde': Matr.nr. 50-a og 50-b.

Omkring 1850 blev matr.nr. 50-a opdelt yderligere i et hus og flere mindre landbrugsejendomme.

Matr.nr. 50-a betragtes her som en nedlagt gård fra 1850.

Kortudsnit - Ca. 1840

Oplysninger om denne gårds fæstere, ejere og beboere er herunder angivet i kronologisk orden.

Før udskiftningen i 1797:

Note		Før udskiftningen og udflytningen lå den gamle gård i landsbyen. Af ældre kort fremgår, at gården lå ca. midt i landsbyen og øst for bygaden. Placeringen svarer i dag ca. til adressen Strøby Bygade 47.																									
Note		Gården var oprindelig ejet af Christian Lindencrone, Gjorslev Gods, som fæstegård, men fra omkring 1771 udstedte Lindencrone nye adkomstdokumenter, hvori han 'uden nogen betaling afstaar og aldeles afhænder til evindelig Ejendom' de gårde, der hørte under godset. Overdragelse af ejendomsretten skete uden nogen købesum til Gjorslev, men de nye ejere skulle fortsat betale en årlig afgift til godset. De hidtidige fæstebønder blev nu en slags gårdejere, hvilket også fremgår af senere skifteforretninger, hvor værdien af gårdens jord og bygninger nu indgår som en del af dødsboets aktiver.																									
Før 1787	Note	Der er ikke fundet dokumentation for Clemens Bondesens overtagelse af gården. Clemens Bondesen var søn af Gaardmand Bonde Jacobsen og broder til Jacob Bondesen, der i 1760 overtog fæstet på faderens gård (senere matr.nr. 28, Ørnølund). Clemens Bondesen blev i 1772 gift med Anna Pedersdatter.																									
1787	FT-1787	Ved folketællingen 1-7-1787 bestod gårdens husstand af disse personer: <table border="0" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Clemens Bondesen</td> <td>43</td> <td>gift</td> <td>Husbond</td> <td>Bonde og Gårdbeboer</td> </tr> <tr> <td>Anna Pedersdatter</td> <td>42</td> <td>gift</td> <td>Madmoder</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bonde Clemens</td> <td>14</td> <td>ugift</td> <td>deres ægtebarn</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Margrethe Clemensdatter</td> <td>8</td> <td>ugift</td> <td>deres ægtebarn</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bodil Henriksdatter</td> <td>20</td> <td>ugift</td> <td>Tjenestepige</td> <td></td> </tr> </table>	Clemens Bondesen	43	gift	Husbond	Bonde og Gårdbeboer	Anna Pedersdatter	42	gift	Madmoder		Bonde Clemens	14	ugift	deres ægtebarn		Margrethe Clemensdatter	8	ugift	deres ægtebarn		Bodil Henriksdatter	20	ugift	Tjenestepige	
Clemens Bondesen	43	gift	Husbond	Bonde og Gårdbeboer																							
Anna Pedersdatter	42	gift	Madmoder																								
Bonde Clemens	14	ugift	deres ægtebarn																								
Margrethe Clemensdatter	8	ugift	deres ægtebarn																								
Bodil Henriksdatter	20	ugift	Tjenestepige																								

Efter udskiftningen:

1797	Udskiftningen	Ved udskiftningen i 1797 fik gården et jordtilliggende på 815.610 Alen ² (svarende til ca. 58 Td. Land). Gården, der før havde tilhørt Søholm/Gjorslev Gods, var nu ejet af Clemens Bondesen.																									
1801	FT-1801	Ved folketællingen 1-2-1801 bestod gårdens husstand af disse personer: <table border="0" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Clemens Bondesen</td> <td>60</td> <td>gift</td> <td>Husbond</td> <td>Gårdmand</td> </tr> <tr> <td>Anna Pedersdatter</td> <td>60</td> <td>gift</td> <td>hans kone</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bonde Clemens</td> <td>29</td> <td>ugift</td> <td>deres søn</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bodil Rasmusdatter</td> <td>30</td> <td>ugift</td> <td>Tjenestepige</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jens Nielsen</td> <td>13</td> <td>ugift</td> <td>Tjenestekarl</td> <td></td> </tr> </table>	Clemens Bondesen	60	gift	Husbond	Gårdmand	Anna Pedersdatter	60	gift	hans kone		Bonde Clemens	29	ugift	deres søn		Bodil Rasmusdatter	30	ugift	Tjenestepige		Jens Nielsen	13	ugift	Tjenestekarl	
Clemens Bondesen	60	gift	Husbond	Gårdmand																							
Anna Pedersdatter	60	gift	hans kone																								
Bonde Clemens	29	ugift	deres søn																								
Bodil Rasmusdatter	30	ugift	Tjenestepige																								
Jens Nielsen	13	ugift	Tjenestekarl																								
1807	†	Gaardmand Clemens Bondesen døde i februar 1807 - Han blev 64 år gammel. Skifte ikke fundet																									

- 1808 Ny ejer Ved overdragelsesdokument af 8-3-1808 fra Justitsraad Jacob Brønnum Scavenius til Gjorslev, Søeholm og Erichstrup 'overdrages og afhændes' til Ungkarl Bonde Clemmensen den udskiftede og udflyttede Gaard nr. 3 i Strøby som hidtil har været beboet af hans Moder, Clemmen Bondesens Enke.
Hartkorn = 8-0-0-2 10/33.
- 1808 ♥ Vielse Gaardmand Bonde Clemmensen blev 17-6-1808 gift med Pigen Augusta Maria Haagensdatter, der var datter af afdøde Gaardmand Haagen Pedersen (senere matr.nr. 24, Garderhøj).
Forlovere: Niels B? og Niels Haagensen.
- 1809 Brand-forsikring En udflyttet Gaard tilhørende Bonde Clemmensen blev 27-10-1809 brandforsikret for i alt 520 Rdl. Gården bestod af 3 længer:
  - Stuehus i nord, 8 Fag, 8 Alen dyb, klinede Vægge og Stråtag
  - Det østre Hus, 13 Fag, 7½ Alen dyb til Port, Lo og Lade
  - Det søndre Hus, 8 Fag, 8 Alen dyb til Lo, Lade og Stald
- 1813 Historie *Danmark går statsbankerot (efter deltagelse i Napoleonskrigene). Møntreform indfører ny 'Rigsbankdaler' med den halve værdi af den gamle Rigsdaler.*
- 1814 Historie *Folkeskolen indføres - Alle børn får ret og pligt til 7 års undervisning. Landsby-deggen i sin sorte kjole blev overflødig, og undervisningen af børn blev efterhånden overtaget af seminarieuddannede lærere. I byerne er der skolegang hver dag, men på landet kun hver anden. For sin deltagelse i krigen på Napoleons side må Danmark afstå Norge til Sverige.*
- 1816 † Skifte Gaardmand Bonde Clemmensen døde 1-10-1816 - Han blev 42½ år gammel.
Ved det efterfølgende skifte blevet boets indtægter opgjort til 4.011 Rdl. således:
  - Værdi af gårdens bygninger = 312 Rdl.
  - Værdi af gårdens udskiftede jordlod = 1.200 Rdl.
  - Værdi af 'Bæster og Kvæg' = 584 Rdl.
  - Værdi af kornbeholdning m.m. = 1.165 Rdl.
  - Ind- og udbo i øvrigt = 750 Rdl.
Boets udgifter (gæld) udgjorde kun 254 Rdl., hvorefter der var 3.757 Rdl. tilbage til arv og deling:
  - Enke Marie Haagensdatter - Hendes boslod (halvdelen) = 1.878½ Rdl.
  - Børnenes arv - Den anden halvdel = 1.878½ Rdl.
Børnenes arveandel blev nu omregnet til en 'Sølvværdi' på 1.002 Rdl., og efter fradrag af afgift til 'Kongens Kasse' på 5 Rdl. arvede børnene disse beløb i 'Sølvværdi':
  - Søn - Clemmen Bondesen, 7 år = 399 Rdl.
  - Søn - Peder Bondesen, 5 år = 399 Rdl.
  - Datter Margrethe Bondesdatter, ½ år = 199 Rdl.
- 1816 ♥ Vielse Enke Augusta Marie Haagensdatter (40 år) indgik nyt ægteskab 2-12-1816 med Ungkarl Peder Rasmussen (28 år), der var søn af Gaardmand Rasmus Hansen i Grøftemarken (matr.nr. 32, Agertved).
Ny ejer Det er sandsynligt, at Peder Rasmussen samtidig fik adkomst på gården matr.nr. 50.
- 1831 Hartkorn Gårdens hartkorn var i 1831 beregnet til 8 Tønder, 0 Skæpper, 0 Fj.kar, 2½ Album.
- 1834 FT-1834 Ved folketællingen 18-2-1834 bestod gårdens husstand af disse personer:

Peder Rasmusen	46	Gift	Gårdmand
Augusta Marie Haagensdatter	58	Gift	hans kone
Clemen Bondesen	25	Ugift	deres barn
Peder Bondesen	23	Ugift	deres barn
Magrethe Bondesdatter	18	Ugift	deres barn
Hans Christiansen	16	Ugift	Tjenestedreng

*) *Magrethe Bondesdatter blev i 1839 gift med Jens Nielsen i Magleby*

Ca. 1835 Opdeling af gården Iflg. de gamle matrikelskort og jordbøger ser det ud til, at- at gården - omkring 1835 - er blevet opdelt i 2 'halv-gårde':

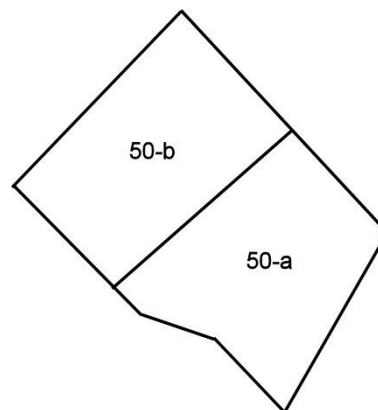
Matr.nr. 50-a

Den sydvestlige lod incl. den til gården hørende gårdsplads i byen = 418.440 Alen² eller ca. 30 Td. Land - blev overtaget af

Sønnen Peder Bondesen

Matr.nr. 50-b

Den nordøstlige lod = 406.210 Alen² eller ca. 29 Td. Land - blev overtaget af Sønnen Clemens Bondesen.

Oplysninger herunder omfatter alene Matr.nr. 50-a.

Ca. 1835 Ny ejer Som nævnt ovenfor overtog Peder Bondesen den sydvestlige lod af gården. Denne lod fik matr.nr. 50-a. Hartkorn = 3-5-2-2½.

1836 Vielse Ungkarl og Gaardmand Peder Bondesen (24 år) blev 19-12-1836 gift med Pige Anne Sørensdatter (21 år), der var datter af Gaardmand Søren Hansen i Klippinge.

1839 *Historie* Christian d. 8. bliver konge i Danmark efter Frederik d. 6.s død.

1840 FT-1840 Ved folketællingen 1-2-1840 boede disse personer på '½ Gaard':

Peder Bondesen	28	Gift	Gårdmand
Ane Sørensdatter	24	Gift	hans kone
Christian Carlsen	19	Ugift	Tjenestekarl

184x Hartkorn I forbindelse med 'Den nye Matrikels ikrafttræden' i 1844 blev i 1840-erne foretaget en ny hartkornsberegning for alle gårde. Gårdens nye Hartkorn = 3-5-2-2½.

Ca. 1843 Ny ejer Peder Bondesen og hustru flyttede i oktober 1842 til Magleby og derfra videre til St. Heddinge. Det ser ud til, at gården nu blev overtaget af Ole Rasmussen, der i 1844 tilflyttede fra Ejby.

1845 FT-1845 Ved folketællingen 1-2-1845 boede disse personer på '½ Gaard':

Ole Rasmusen	29	Gift	Gårdmand, lever af sin Jord	Ejby
Mette Sørensdatter	24	Gift	hans kone	Ejby
Peder Sørensen	16	Ugift	konens broder	Ejby
Ole Nilausen	10	Ugift	mandens søstersøn	Ejby

1848 *Historie* Frederik d. 7. bliver konge i Danmark efter Christian d. 8.s død.

1849 *Historie* Danmarks første egentlige grundlov - 'Danmarks Riges Grundlov' - blev underskrevet af Frederik d. 7. den 5. juni 1849.

1850 FT-1850 Ved folketællingen 1-2-1850 bestod gårdens husstand af disse personer:

Ole Rasmussen	34	Gift	Gårdmand, husfader	Ejby sogn, Præstø amt
Mette Sørensdatter	29	Gift	hans kone	Ejby sogn, Præstø amt
Ole Nilausen	15	Ugift	mandens søstersøn	Ejby sogn, Præstø amt

Ca. 1850 Ny opdeling af gården Ud fra matrikelskort 1844-1876 og oplysninger i tingbog m.m. kan sluttes, at der omkring 1850 skete en yderligere opsplitning af gården:

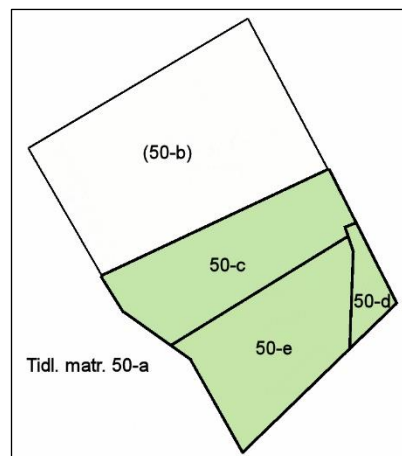
50-a. Hus på gårdsplads i landsbyen (Hartkorn = 0-0-3-1 $\frac{3}{4}$)

50-c. Parcelliststed (P. Peitersen) (Hartkorn = 1-5-1-1 $\frac{1}{4}$)

50-d. Husmandssted (P. Ingvorsen) (Hartkorn = 0-2-0- $\frac{3}{4}$)

50-e. Parcelliststed (H. Sørensen) (Hartkorn = 1-5-3-1)

Matr.nr. 50-a betragtes i denne sammenhæng som nedlagt gård.

Kilder til dette notat:

- Matrikelskort 1809-1997 fra Geodatastyrelsen
- Folketællinger 1787-1940 fra ArkivalierOnline
- Kirkebøger 1715-1965 fra ArkivalierOnline - Hovedsageligt fra Strøby sogn
- Skifteprotokoller fra ArkivalierOnline (Universitetet, Gjorslev, Stevns-Fakse Herred m.m.)
- Realregister(tingbøger) fra ArkivalierOnline
- Fæsteprotokoller for Københavns Universitet og Gjorslev Gods
- Brandforsikringsprotokoller for Stevns Herred
- Christian V's Matrikel 1688
- Jordebøger for Gjorslev Gods m.m.
- BBR - Bygnings- og boligregistret
- Danske Gaarde 1915-1918, 3. Samling, Bind 4, af J. C. B. la Cour
- Luffotos fra 'Danmark set fra luften' fra Det Kgl. Bibliotek
- Bogen 'Strøby - Baggrund, udvikling og skæbner i 17-1800 tallet' af Jytte Sørensen 1993
- Vallø Lokalhistoriske Arkiv - Herunder billeder fra Arkiv.dk
- Avisartikler - Herunder aviser fra Det Kgl. Bibliotek via 'Mediestream'

Skrevet i 2019 af:

Vagn Mørkeberg Christiansen
vagnmc@gmail.com